

SÜMEG ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések egység szerint.

A nyílt tér sora 1 korona.

A papirhiány,

mely már a fővárosi lapok terjedelmét a legminimálisabbra szorította, lapunkat, a Sümege és Vidéke-t szintén kényszerítette, hogy 4 oldal helyett csak 2 oldal nagyságban jelenjék meg.

Nyomdánk ugyan még kis mennyiségű újságpapírral rendelkezik, miután az osztrák papírgyárak papírt adni nem akarnak, e kis mennyiséggel kellő óvatossággal kell bánni.

Amennyire a lap terjedelme enged, mint eddig is, az állam, a közigazgatás és közérdek szolgálatában áll lapunk, és városunk ügyét híven és igazságosan szívén hordja.

Kérjük tehát lapunk mélyen tisztelt előfizetőit, hogy e kényszer szülte állapotot méltányolja és mi igérjük, hogy mihamar e lehetetlen állapot javulni fog, lapunk ismét a rendes formában fog megjelenni.

Tisztelettel

Sümege és Vidéke
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Gazdasági nehézségek.

Elhíhetjük-e, hogy a néptömegek azok után, amit el kellett szenvedniök, még azokat a hallatlan pénzterheket is magukra fogják vállalni, melyeket a háborús költségek és veszteségek okoznak és hogy a sokféleképpen és nagy arányokban államosított gazdaság, mely előállítás, elosztás és ármeghatározás dolgában annyira szűk korlátok közé lett szorítva, egyhamar és nagyobb surlódások nélkül ismét rendes, szabad kerékvágásba fog visszazökkenni?

Nem vértelen csontváz-e a háborút viselő államok arany- és pénzgazdálkodása, mely kölcsönként papírmanakón jár? Háború végével fogytán lesz az anyag, a munkaerő, a termőföld ki lesz szipolyozva, egész kereskedelmi flották tönkre lesznek téve — szóval, nemcsak a régi jólét és vele társadalmi rendünk, tehát kulturánk alapja, hanem azok az eszközök is, amelyekkel az elvesztett

javakat pótolni kellene, el lesznek pusztulva.

A világkereskedelem kiegyenlítő és előmozdító összeköttetései el lesznek vágva, egész csomó kiviteli iparág feleslegessé fog válni. Nemcsak el lesz pusztítva több millió ember, aki a javakat előállította, hanem sok más millió, ahelyett, hogy produktív munkát végezne, felebarátjai támogatására lesz utalva.

Hamarosan meg kell oldani azt a kérdést, hogy a harctérről hazatérő milliókat, kiket most nagyrészt asszonyok és fiatalok helyettesítenek, a munkaanyag- és szerszámhiány dacára, hogyan lehessen keresethez juttatni. További bonyodalmakkal fog járni gazdaságunkat, technikai felszerelésével együtt, ismét békebeli állapotába visszahelyezni és a háborús rokkantak millióit is foglalkoztatni.

A háborús veszteségek után fennmaradt kulturális és társadalmi népjavak sajnálatraméltó elkorcsosulásai még jobban ki fogják élesíteni az ellentéteket. Bizonyos, hogy hosszadalmas, talán évtizedekig tartó — szellemi és anyagi célok érdekében kifejtendő — küzdelmek várnak reánk, melyek a világháború által amúgy is súlyosan megviselt nemzeteket teljesen megőrölhetik; annál biztosabban és lesújtóbban fog ez bekövetkezni, minél tovább tart a háború.

Bárha végre belátnák a mértékadó körök, hogy a kölcsönös megértésre irányuló törekvések elutasítása mindazok részére, akik nem hisznek a fegyverekkel való döntésben, a tartós háborút jelenti és hogy a tartós háborúnak emberekben, gazdaságban és kulturában való kártevősei társadalmi rendünket végképpen fel fogják forgatni.

Adakozzunk a hadbavonultak családtagjainak!

Az orvosok megélhetése.

Ingyen kell-e az orvosnak éjszaka beteghez menni? — Száz százalékos honorarium emelése.

Valami egészen különleges gyakorlat fejlődött ki a közönség körében az orvosokkal szemben. Alig van tiszteltebb társadalmi osztály, mint az orvosok. Szinte mindegyikében az életmentőt látják az emberek, aki csupa altruizmussal áthalva ment a pályájára, tanult esztendőken keresztül, hogyha szenvedő embereknek szükségük lesz, ha kell, zord éjszakákon is kiszálljon a meleg ágyból, s pihenés helyett, vad idegen, soha nem látott emberek bajának segítésére siessen.

Hát ez helyesen van, ha az orvosok tényleg ilyen emberséges szándékból mentek a pályájukra, ha munkájukban az emberszeretet vezeti őket. Nem is az a lényeges, hogy a közönség lássa őket ilyeneknek, hanem, hogy ők tényleg így teljesítsék hivatásukat. A közönségnek, a hatóságnak azonban nemcsak bizonyos erkölcsi piedesztálra kell az orvost állítani, hanem módot is kell annak adni ahhoz, hogy megtudja félreismerhetetlenül a becsülésnek és a tisztelésnek az értékét. Az orvosnak módot kell adni a megélhetéshez és pedig oly módot, hogy ő is érezze az emberséget a közönség részéről, érezze azt a megkülönböztetést, amit a közönség elméletben reá ruház.

Minden munkának meg van nálunk az ára. A tanulatlan napzármos tekintélyes összegeket követel a szolgáltatásáért, amihez még tőkebefektetést sem kellett tennie. A mesterembert, a kötött pályán levőket mind megfizetik rendszerint oly összeggel, amelynek előzetes ismeretében vállalkozott a feladatok elvégzésére. Az orvosoknál a régi jó időből megmaradt szokás alapján még most sem fizetést adnak, hanem tiszteletdíjat. Ha azonban a díjak nagyságát vennék, s e szerint mérnék ki a „tisztelét”, a mai pénzértékváltozott világban ugyancsak kevés tisztelét kerülné ki azért a bizonyos díjért.

Szinte természetesen tartják, ha valaki rosszul lesz az utcán, becsengetnek a legelsőnek ért orvoshoz, hogy tessék segíteni, de míg, ha egy hordárt küldenek el ugyanakkora távolságra, akinek semmi egyéb dolga nincs, csak odamenni — természetesen tartják, hogy a hordár megkapja — ha nem is a „tisztelét”, de a fizetését, ugyan megszokták-e kérdezni az orvostól, hogy ilyen alkalmakkal a tudásból fakadó munkadíjért és tanácsáért mennyivel tar-

toznak a tisztelaten és hálán kívül?

Nemcsak a publikum szokott ilyenkor a hálába úgy elmerülni, hogy a hitvány anyagiakról megfeledkezik, de hébe-korba — mondjuk a szokásjog alapján, a hatóság is. Éppen most van egy konkrét példa a szomszéd megyében, amely, ha nem rendeződik, bíróság elé kerül döntés végett. A bíróság lesz hivatott elbírálni, hogy az orvosnak muszáj-e szivesnek lenni ágyból fölkelni, hogy díjtalanul álljon rendelkezésre oly esetben is, amikor a szegénységnek az ő munkájához semmi köze.

Az eset kapcsolatos a K. féle szerelmi drámával. Éjszakánként idején hívták a meglőtt emberhez orvost. Rendőr hívta, az orvos ment. Elvégezte kötelességét, s másnap, vagy harmadnap, a rendőrségtől kérte a — nem honorariumot — hanem a fizetését, ami minden munkásembernek kijár, ha munkáját igénybe veszik. S a hatóság nem adta meg a — mert nincs fedezete. Pedig valószínű, hogy nem az első eset, hogy a rendőrség nem tisztelt orvost, hanem köteleken kívül álló gyakorló orvost hívott, s bizonyára nem az első eset, hogy nem volt rá fedezete. Miután pedig nálunk mindenben fontos a precedens, precedentst kell alkotni, hogy az orvost, hatósági igénybevételnél is meg kell fizetni.

Konstatálnunk kell, hogy az illető orvos nem pénzéhségből kívánja a munkájának ellenértékét. Ugyanez az orvos egy átutazó művészhez ment el ez év folyamán és háromnegyed óráig kezelte s mikor fizetésre került volna a sor, nem fogadott el egy fillért sem, hogy „szegény művészembertől nem fogad el pénzt”. Talán nem is ő követeli a hatóságtól az orvosi díj megtérítését, hanem a többi orvos, akik immár precedentst óhajtanak teremteni, hogy meg kell-e fizetni az orvos díját, vagy sem, s ha másként nem, per útján is érvényesíteni óhajtják követeléseiket.

Az orvosoknak ez a sarkukra állása kétségtelenül az idők jele. Minden drágul, minden fizetés emelkedik, természetesen jogosult, hogy az ő díjazásuk is meg legyen és azt kellően emeljék a viszonyokhoz mérten. Mint értesülünk, az orvosi kar körében mozgalom indult, hogy a maguk anyagi helyzetén is javítsanak, s azért arra törekszenek, hogy a házi-orvosi évi tiszteletdíjakat, száz százalékkal emeltesék. Ennek a jogos kívánságnak az orvosközösség, valószínűleg még ebben az évben kifejezést is ad.

Uj fémrekvirálás.

A háztartási fémek beszo- gáltatása.

A háboru győzelmes befejezéséhez a municiógyártásnak vég-sőkig való felfokozására van szükség. Ezt a nagy célt szolgálja a m. kir. honvédelmi miniszternek 13421 eln. 20. b. 1917. sz. rendelete, amellyel igénybevette a vörösréz, sárgaréz, bronz, vörösfém, alpakka, pakfongból, valamint a nikkelből és aluminiumból készült fémtárgyakat. Aki önként ajánlja fel fémtárgyait, azonnal készpénzben magasabb árat kap, míg az olyan késedelmező, aki bevárja a kényszerbeszolgáltatást, kisebb térítési összegekhez jut és ahhoz is csak a beszoállítás után jó idő múlva. Be kell szolgáltatni az alábbi fémtárgyakat:

Vörösrézből és vörösréz-ötvözetekből készült csengőket, csöveket, rudakat, disztöveket, fűtőtesteket, 25 cm. átmérőnél kisebb harangokat, kalap-, ruha-, bot- és ernyőtartókat, védő, szőnyeg és függönyrudakat, löszerszámszatókat és vereteket stb., azután egyszerű íróasztalkeszközöket, diszmutáriumokat, függőcégereket és cégtáblákat, név-, reklám és tájékoztatótáblákat, rácsokat, virágseréptartókat;

tiszta nikkel és nikkellemezzel bevont (lemezzel) acéllemezből készült csészéket, fazekakat, főzőedényeket, kádakat, süttöket, tálakat, üstöket, evőeszközöket, gyertya-, gyufa-, gyümölcsstartókat, szitákat, szűrőket, vízeskorsókat, ecet-, olajtartóállványokat, gyorsforralókat, teafőzőket, teakannákat stb.;

tiszta aluminiumból készült tárgyakat, még pedig: mindenféle csészéket, fazekakat, fedeleket, főzőedényeket, hamutartókat, ivóserlegeket, kanalakat, kádakat, medencéket, serpenyőket, tálakat, tányérszettek stb.;

vörösrézből és sárgaréz-ből készült konyhafelszerelési és hasonló tárgyak közül a különféle üstöket, lábasokat, tűzhelybe beépített vízmelegítőket, víztartókat, parázstartókat, fürdőkályhákat, moszarakat, moszártörőket, gyertyatartókat, vasalókat, fél kilogrammnál nehezebb rézsúlyokat, tálcákat, habverőket, gyümölcsfőző üstöket stb.;

öntárgyakból a korsókat, úrmértékeket, edényeket, tányérszettek, tálcákat, fedőket stb.

A nagyközönség már a legközelebbi napokban értesítést fog kapni, hogy kik a sümegi és környéki hivatalos hadifémbevaltók. A hatóságok az erre vonatkozó előterjesztésüket már megtették, a kijelölés is megtörtént, úgy hogy a vidéki hadifémbevaltók névjegyzékének nyilvánosságra való hozatala már csak néhány nap kérdése.

MŰVÉSZ- MLAPOK

óriási választékban kaphatók
Horvát Gábornál, Sümegen.

H I R E K.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Haid Ferenc és Martos Zsigmond realiskolai tanárokat a helybeli realiskolához rendes tanároknak kinevezte.

— **Új polgári tanítónő.** A sümegi községi polgári leányiskolában a Szabolcs Stefánia áthelyezésével megüresedett állásra az iskolaszék Vértessy Editet választotta meg, a választást a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta.

— **Kitüntetés.** A király Gelért Károly 20. honv. gyalogezredbeli hadnagyot az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a III. oszt. érdemkereszttel a vitézségi érem szalagján tüntette ki.

— **A sümegi állami elemi iskolában** nov. 2-án kegyeletes ünnep volt a hősi halált halt katonák emlékére. A plébániatemplomban tartott gyászmise után az intézet rajztermében gyűltek össze a tanulók tanítóik vezetésével. Az ünnepen a gondnokság részéről Lukovich Gábor dr. elnök és Sümegi Tivadar vett részt. Az ünnepet a Kossuth nőta nyitotta meg. A tanulók alkalmi imákat és költeményeket mondtak, Kecskés Kálmáné drné pedig igen szépen megírt, hazafias érzéstől és meleg benső kegyelettel áthatott értekezésben méltatta a hősi halált halt katonák örök érdemeit. Az ünnepet a Szózat zárta be.

— **Halottak napja.** Az idei halottak napján a sümegi szép temető nem volt olyan élénk, nem volt annyi sétáló, mint réges-régen, mikor még béke volt, mikor ezernyi apró mécses parányi világitása mellett ott gubbasztott a család szeretettjei sírjánál. Nincs világitó anyag, nincs mécses, gyertya. Visszajön-e az az idő, mikor a mi szép temetőnkben kigyulladnak a gyertyák és mint apró szentjánosbogárkák világitanak?...

— **Községi gyűlés.** Sümeg község képviselőtestülete f. hó 4-én vasárnap délelőtt fél 11-kor rendkívüli gyűlést tart, melynek tárgyai lesznek: 1) Az iparostanonciskola tanítótestületének kérvénye óradíjának felemelése iránt. 2) A helybeli szt. Ferenc-rendű zárdafőnök kérelme a plébánia templomban végzett kántori teendők javadalmazása iránt. 3) Paczek Jenő gyógyszerész, székelyudvarhelyi lakos kérvénye második gyógytár felállítására iránt. 4) Németi indítványok.

— **Hirtelen halál.** Nyári Béla a sümegi fiatalság kedvelt, jó humoru cigányprimása f. hó 26-án este 7 órakor a Halász kávéházban a banda tagjaival beszélgetve székéről lefordult. Társai gondolva, hogy rosszul lett fogta el, lakására akarták vinni, de ahogy a kávéházat elhagyták, egyet vonaglott és meghalt. Haláláról általános részvétellel vetek tudomást mindazok, akiket a szegény „Béla” olyan sokszor elszorakoztatott. Halálát szívszélhűtés okozta. Temetése ma délután 4 órakor lesz a bandája, valamint a vidék cigányai kísérik utolsó útjára. — Felesége és két gyermeke részére, kik a legnagyobb nyomornak és nélkülözésnek néznek elébe, gyűjtés indult meg és máris szép összeg

gyűlt össze számukra. Ha akad nemesszívű emberbarát, küldje lapunk kiadóhivatalába a nekik szánt adományt, mit lapunk rendeltetése helyére juttat.

— **A MÁV. új díjszabása.** A MÁV. új személyszállítási díjszabása november elseje helyett december 1-én lép életbe.

— **Felemelik a hadisegélyeket.** A képviselőház most tárgyalta a hadisegélyek felemelésének ügyét. A kis- és nagyközsegekben a hadisegély a következő lenne:

1 családtag részére	havi 36 K,
2 „ „	együtt 60 K,
3 „ „	80 K,
4 „ „	100 K,
5 „ „	115 K,
6 „ „	130 K,
7 „ „	145 K,
8 „ „	160 K,
9 „ „	175 K,
10 „ „	190 K,

Ezen a segélyen felül lakásbérsegély is lenne, de csak azoknál a családoknál, kik bérelt lakásban laknak. Ez a lakásbérsegély nem lehetne több a tényleg fizetett lakbérnél, másrészt az egész családnak engedélyezett hadisegély 15 százaléknál (városokban 25 százaléknál). A hadisegélyek mai megállapításának módja annyiban változnék, hogy ott, ahol lehetséges, bizottságok fognak alakítani, akik a segély megállapítását ellenőrizni lesznek hivatva, hogy ezáltal az eddigi visszaélések kiküszöböltesenek.

— **Elrendelték a burgonyakészletek országos rekvirálását.** A hivatalos lap mai száma közli a közlelmezési miniszter rendeletét, amellyel az egész ország területén elrendeli a burgonyakészletek hatósági rekvirálását. A rekvirálás legkésőbb november 8-án mindenütt megkezdendő. A rekvirálást községekben a főszolgabíró végzi, városokban a polgármester. Budapesten a tanács maga, esetleg az előjáróság vagy a burgonyaközvetítő iroda megbíztolja utján. A rekvirálás háziről-házra járva történik. Minden burgonyatermelőt külön-külön kell felkeresni és vele az egész 1917. évi burgonyatermésről elszámolni.

— **Nem bocsátják el az 50 éveseket.** Mint ismeretes, a király megparancsolta, hogy az 1865-66. évfolyambeli katonákat szabadságolják. Az uralkodónak ezzel a kegyelmi tényével kapcsolatban mozgalom indult meg, hogy az ötven éves katonákat is bocsássák el. De a hadügyminiszter kedvezőtlenül döntött ebben a kérdésben, azzal a megokolással, hogy ez újabb 70.000 ember elvesztését jelentené a hadseregnek, amely hiányt újabb sorozásokkal és a felmentések megszorgításával lehetne csak pótolni, ez pedig nem lenne előnyös sem a hadsereg, sem a mögöttes országrészekben kifejlődött gazdasági életre, ha a hadifáradaalmakban megedzódott és azokba beletörődött öreg katonákat új és kiképezetlen elemekkel pótolnák és ezzel az ország kifejlődött gazdasági rendszerén is újabb rést ütnének.

— **A belügyminiszter a cselédmizériák ellen.** A belügyminiszter a következő rendeletet intézte Zalavármegye alispánjához: A házi cselédek részére kiszolgáltatott cselédkönyvek, amelyeknek az 1876. XIII. tc. 77. §-a értel-

mében közokirati jellegük van, mai tartalmukkal nem felelnek meg a hozzájuk fűzött követelményeknek és különösen az utóbbi időkben mindjobban szolgálnak visszaélésnek, sőt súlyos beszámítás alá eső bűncselekmények elkövetési alapjául. Elrendelem ennél fogva, hogy a főnti törvényi cseledek részére kiállított cselédkönyvekbe a tulajdonos (cseléd) arcképét bele kell illeszteni, de azonkívül föl kell venni a cseléd személyleírását is. A cselédkönyv tulajdonosának látogatójegy nagyságu arcképét a cselédkönyv első lapjának belső részére a könyv kiállítására illetékes elsőfoku hatóság illeszti rá és a hivatal bélyegzőjével is el látja. Az arcképet a cselédkönyv tulajdonosa a kiállító hatóság előtt aláírja, vagy ha nem tud írni, kézjegyével látja el. Ez a rendelet 1918. év január 1-én lép életbe akként, hogy ettől a naptól kezdve az elsőfoku hatóság a cselédkönyveket már csak a rendeletnek megfelelő módon állíthatja ki, mindazonáltal a régi cselédkönyvek 1918. december 31-ig érvényesek maradnak.

— **Tilos a tejet állatetetésre felhasználni.** A kormány rendelete eltiltja és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénbüntetéssel bünteti a tejek, valamint a lefőzött tehéntejnek állatetetés céljára való bármilyen felhasználását.

— **Rekvirálják a teát.** Legközelebb rekvirálni fogják a teakészleteket, melynek maximális ára 50 K lesz.

— **A tojás ára.** A tojás nagybani ára 1917 okt. 19-től december 31-ig ládánként (1440 db) — csomagolva, ládával együtt, helyt bevásárlási állomáson átvéve: Eredeti ára 560 K, osztályozott és lámpázott áru új ládákban, új és száraz fagyapóba és friss szalmába csomagolva 620 K.

Felelős szerkesztő Horvát Imre.
Szerkesztőtárs: Németh Böske.
Laptul. kiadó: Horvát Gábor.

ARAD

Vampirette,

az Omnia ezidei slágera, melyben Viggo Larsen és Wanda Traumann német filmművészek, akik már az ideai szezonban bemutatottak közönségünknek, ma ismét fényes játékkal fogják közönségünket szórakoztatni. A Vampirette izgalmas társadalmi dráma 3 felvonásban, mely elejétől végig a nézőközönséget lekötöti. A barátom barátja 3 felv. vigjáték a kiegészítő műsor, mely szintén fényes kísérelő műsornak ígérkezik. A háborus képek a Sascha filmgyár aktuáltása.

November 11-én:
IKARUS
a Mozgófényképtáon
slágera.

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések egység szerint.

A nyílt tér sora 1 korona.

A hetedik hadikölcsön.

Nagy szövetségesünk, Németország hetedik hadikölcsönének a sikerén boszankodik most minden entente-beli ellenségünk, mint a német teherbírás és a rendületlen német győzelmi akarat bámulatos újabb bizonyítékán. Csaknem e sorokkal egyidejűleg a hetedik magyar hadikölcsönre való felhívás is megjelent s általa adva van az alkalom, hogy mi is a németekhez hasonló példával igazoljuk változatlan régi mi-voltunkat. Valamint annak bebizonyítására azt is, hogy miután ellenségeink rákényszerítettek, anyagi erőnkön és a nemzet áldozatkészségén továbbra sem fog mulni hadseregünk zavartalan ellátása és hogy igaz ügyünk védelmére ma éppen oly szilárd az elszántságunk, mint volt éreánk erőszakolt háborújának akár a legelején.

Nincs benne semmi kétség, hogy a magyar nemzet erre a felhívásra is ugyanazon egyértelműséggel és lelkesedéssel fog felelni, mint amilyenvel eddig már hatszor ejtette csodálatba a világot s ingatta meg ellenségeinkben a mi győngességünkre és a maguk végső győzelmére alapított számításait. Ellenkezőleg, valamennyi számításba jöhető körülmény szinte kezeskedik arról, hogy a ránk való ez újabb apellálásnak minden előzőnél is még nagyobb lesz a sikere. Hiszen a legutolsó hadikölcsön óta minden téren, hadieredményekben éppúgy, mint a háború súlyos gazdasági következményeinek lebírásában, még a réginél is lenyűgözőbben kerekedtünk ellenségeink fölébe. Ez a fölényes tudat s a végső diadalnak belőle ígérkező bizonyossága új lelkesedésre és sokkal fokozottabb áldozatkészségre kell, hogy serkentsen edes mindnyájunkat.

Annyival is inkább, mert hisz látnivaló, hogy ellenségeink belső meghasonlása

éppen most vivja legelkeseredettebb tusáját. A folytonos kudarc, mely valósággal üldözi fegyvereiket s az emészthetőség, mely frontjaik mögött az egységet már régen megbontotta, versenyre kelve fokozza a békevágyat és sokszorozza meg azoknak a tömegét, akik a céltalanná vált vérontásnak véget akarnak vetni. Semmi képtelenség nincsen tehát abban a föltevésben, hogyha a németek után a mi hadikölcsönünk sikeréből is ugyanarról a rendületlen elszántságról győződnek meg ellenségeink, mint aninövel rettenhetetlen csatavonalainkon ismerkedtek meg, hogy akkor a győzelmi kilátástalanság ellenségeink között véglegesen a béke híveit segíti túlsúlyra.

Legyen így vagy úgy, de egy bizonyos. Az, hogy ennek a hadikölcsönnek az eredménye mindenképpen döntő. Ezt vesszük mélyen a lelkünkbe valamennyien, nehogy a döntés jellegét magatartásunk egyetlen pillanatra is bizonytalanná tehesse.

A jövő nemzedék.

Az igazi jó gazdát, ha bármilyen elemi csapás pusztította is el munkája eredményét, sohasem sujthatja le teljesen a kétségbeesés. A tegnapi és ma romjait eltakarítván, a holnap vetéséről gondoskodik jó előre, fokozott daccal szállván szembe a magyarázhatatlan sorssal, hogy újult erővel, szebben és jobban felvirágoztassa gazdaságát.

Egész Európa felett rémes vihar tombol már negyedik esztendeje. A magyarság termésének eleje, színe-virága oda van! Évtizedek nagyszerű nekilendülésének eredményeit mosta el a biboros zápor, az élet piros nedve. És a vihar még teljes erővel pusztít. Az égen még mindig vészterhes felhők terpeszkednek, alig-alig látván egy keskeny csíkját a távoli horizonton felülről békereményeknek.

És mégis, bármilyen sivár volt is a tegnapi és bármilyen szomorú, vigasztalan a jelenünk, akár-hogy tombol fejünk felett az ember sorokat rengető orkán, emelt, dacos fejjel kell nekifognunk az új, alkotó munkának. Bár fél kezünk még a rombolás démonjával

val viaskodik, a másik kezünkkel már a holnap vetéséin kell fáradoznunk!

Önként adódik a kérdés, hogy mit kell tehát tennünk, hogy a magyarság jövőjét megalapozhassuk?

Mert az egészen bizonyos, hogy lávalról sem elég, ha a most élő nemzedék háború-okozta nyomorán segítünk. A jövő generációt kell biztosítanunk, még pedig úgy és olyan mértékben, hogy az teljesen, vagy legalább legnagyobb részben helyrehozza a háború tengernyi emberáldozatát.

Ezt pedig csak úgy érhetjük el, ha minden tekintetben biztosítjuk a rokkantak megélhetését. Ez alatt nem azt kell értenünk, hogy azokat a szerencsétlen hősöket, akiket testi épségükben rövidített meg a háború, most már kényelmes, here-életre kell szoktatnunk. Nem! Azoknak megélhetését úgy kell biztosítanunk, hogy emberi önértéküknek és életkedvüknek felszításával hasznos, dolgos polgárokká képezzük őket, hogy családokat alapítván, egészséges, élet-erős gyermekeket nevelhessenek az országnak.

A háború borzalmai nemcsak új pusztító eszközöket szültek, hanem a tökéletesedésig fejlesztették a rokkant testpótló eszközöket is. Ebben a tekintetben ma már ott tartunk, hogy a kezüket-lábukat vesztett világezeket olyan művégtaggal tudjuk ellátni, melyek szinte teljesen pótolják az élő testrészeket.

Ilyen művégtaggal ellátott és kellőleg kiképzett rokkantak a legkülönbözőbb munkában hasznosíthatják már magukat. Ott látjuk őket a műhelyekben, a gyárakban és a mezőgazdaságban is. Talán titkos ambíció hajtja a legtöbbjét, mert semmiben sem akarnak elmaradni éptestű munkástársaik mögött. Sokszor fájdalmas és mégis jóleső meglepetéssel figyelhetjük őket, amint kétszeres buzgalommal munkálkodnak, másokkal és magukkal is feledtetni igyekezők testi hiányukat.

A legtöbb rokkant azonban helytelen, hogy úgy mondjuk észszerűtlen okoknál fogva a nagyvárosok felé gravitál, ipari vagy kisebb hivatalnoki foglalkozást választván magának. Lehet, hogy az az ő, ösztönös érzés vezeti őket, hogy nagy tömegekben könnyebb a boldogulása a szerencsétlennek, a győngébbnek is. Pedig téves ez a felfogásuk. Már eltekintve a nagyvárosok portól-füsttől fertőzött levegőjének és az egyre nagyobb mérveket öltő lakáshiánytól is, az ilyen helyeken sokkal több esélyük van még az éptestűeknek is a munkanélküliségre, a nélkülözésre, mint a vidéki gazdaságokban és

esetleg a saját kis birtokukban dolgozó munkásoknak.

Ne áltassuk magunkat hamis illúziókkal! A háború vége nem fogja egyúttal a nélkülözések végét is jelenteni. Sajnos, előrelátható, hogy a háború után mérhetetlen drágaság, lakásínség, az ipari pangás következtében nagyfokú munkanélküliség fog fellépni. Míg a mezőgazdaságra, különösen, ha a termelést okszerűen fokozni fogják, igen nagy jövő vár.

Amint már említettük, a művégtagok annyira tökéletesedtek, hogy ezek segítségével bármilyen mezőgazdasági munka csakugy elvégezhető, mint akármelyik ipari foglalkozás.

Ahhoz azonban, hogy a rokkantakkal valóban megkedveltsük a mezőgazdasági foglalkozást és őket a falusi élet helyességéről meggyőzhessük, nem elég az állam támogatása. Az állam, mely a rokkantakat felkaroló szerve: az Országos Hadigondozó Hivatal útján intézkedik a rokkantak jövője érdekében, minden tőle telhető megtett már eddig is. A Hadigondozó Hivatal elnöke, gróf Teleki Pál most az összes kebelbeli intézetek igazgatóihoz küldött körrendeletében a legmesszebbmenő körültekintésre hívja fel nevezettek figyelmét a rokkantak jövőendő családi életét, valamint eselleges utódaik kellő nevelését illetőleg. A többi hatóságoknak, városoknak, megyéknek, de a magánosoknak sem szabad ezen a téren elmaradniuk.

Ennek az országnak új vezetőségéről, a jövőendő generációról van szó, a valóban államfenntartó elemről. A magánosoknak, különösen a nagybirtokos osztálynak és a bankok vezéreinek minden áldozatot meg kell hozni a rokkant hősök jelenéért és jövőendő utódaikért.

A saját érdekeik diktálják, hogy a jövőendő egy új, megelégedett, boldog családi életet élő, mezőgazdasági munkával foglalkozó osztályt találjon itt.

Ami pedig magukat a rokkant hősöket illeti, testi fogyatkozásuk ne riassza el őket a család alapításától. Mende-monda és véna-szony fecsegés az az állítás, hogy a sebesülés következtében beállott testfogyatkozás az utódokon nyomot hagyja. Ha szervezeteik egyébként egészséges, nagyon is életrevaló gyermekeknek lehetnek még boldog atyái. Csak az iszákosság-tól és a nemibajok átkától óvakodjanak.

A vihar letarolta vetéseinket. A magyar társadalom vezető embe-reinek kötelessége tehát, hogy jó gazdánként a jövőendő nemzedék boldogulásáért már most meginduljon a dacos, alkotó munka!

H. J.

H I R E K.

Esténkint,

mikor ráborul a városra az őszi esték sötétsége, önkénytelenül eszünkbe jut az a régi igazság, hogy bizony csak *falu ez a Sümeg*. Az uccákon a járókelők, mint valami kísértetek, villanylámpával, petróleum méccsel, sőt néha akad olyan is, aki egy szál gyertyával a kezében vizsgálja maga előtt az utat, hogy ne ütközzön valakivel össze, vagy ne lépjen le a járdának nevezett utról és összetörött orral ne találja magát az árokban.

Nem mondjuk, hogy fényes, káprázatos kivilágításunk legyen, de a város, mint testület annyi érvényt szerezhet magának, hogy főuccájának néhány kis lámpájához elég világitóolajat kaphasson. — Vagy talán odabent a város ügyeit intéző urak úgy gondolkoznak, hogy a szolid emberek este otthon vannak, a lumpok pedig örüljenek, ha nem látják őket! Kérjük úgy a szolid emberek, mint a lumpok nevében a főucca kivilágítását.

(h. i.)

— **A püspök Sümegen.** Rott Nándor dr. veszprémi megyéspüspök e hó folyamán Sümegre érkezik.

— **Kinevezések.** A király Fischer Ferenc tart. főhadnagynak a századparancsnokságot véglegesen adományozta századosi fizetéssel és egyéb illetményekkel. Továbbá a Károly-csapateressel is kiűntette. — *Kisfaludy* Károly tényleges hadnagyt a király főhadnaggyá nevezte ki a 17. népf. gy. ezredben. — *Kaufmann* Juliska okl. óvónőt a vallás- és közoktatásügyi miniszter a katori állami ovodához kinevezte.

— **Hősök emlékűnepe Csabrendeken.** A csabrendeki áll. elemi iskola f. hó 5-én szép finnépely keretében emlékezett meg az elhalt hősekről. Az ünnepi beszédet *Sümeghy* József tanító tartotta. Az ünnepélyen gyűjtésből befolyt 80 K 30 fillér.

— **Községi gyűlés.** Sümeg község képviselőtestülete folyó hó 4-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a képviselőtestület tagjai nagyon csekély számban jelentek meg. *Malomsoky* János jegyző felolvasta a múlt gyűlés jegyzőkönyvét, utána a tárgysorozatba felvett ügyek tárgyalására került a sor. *Pacsek* János székelyudvarhelyi okl. gyógyszerész Sümegen a második gyógyszerlárt kérvényezte, melyet a gyűlés nem javasol és kérésével elutasítja. Az elutasító irat megszerkesztésére és annak indoklására *Lukovich* Gábor dr. főorvost kérte meg a gyűlés. Az iparos tanonciskola tanítóinak óradíjaik felemelése iránti kérésére a gyűlés 50 százalékos háborús óradíjajavítást határozott el. *Eitner* Zsigmond országgyűlési képviselő ajánlotta, hogy az óradíj egyenlő 120 korona legyen a háború tartamára, mely szeptember 1-től kezdődjék. E javaslatot a gyűlés fogadta. A szl. Ferencrendű zár. a 8 méter fát kér a várostól aántori teendők elvégzése fejében.

A gyűlés a kérésnek helyt adott és adományképpen 8 méter l. osztályú fa kiutalását határozta el. *Kulcsár* Gyula előjáró halálát *Kiss* Antal városbíró javaslatára jegyzőkönyvileg öröklük meg. *Krisztinkovich* József képviselő felvilágosítást kér a városbírótól *Fromwald* Károly felmentésére vonatkozólag és kéri annak megszüregését. Más tárgy nem lévén, a gyűlés véget ért.

— **Nyugtázás.** A hadbavonultak családjának támogatására jegyzett összeget f. hóra megfizették: *Cserny* Mária, *Csonka* Antalné, *Farkas* Istvánné, *Horváth* Imre, *M. Kossa* Gusztávné. — *Dr. Kelenen* Károlyné.

— **Új vállalat Sümegen.** F. hó 5-én délelőtt Sümegen új vállalat alakult, *Magyar Mezőgazdák Kereskedelmi Részvénytársasága* céggel, 1.000.000 korona alaptőkével. A társaság célja: 1) A magyar mezőgazdák a kereskedelem terén tömöríteni és odahatni, hogy a mezőgazdaság összes terményeit lehetőleg jól értékesítse. E célból ügykörébe az export-üzletet is felveszi, a társaság a gazdaközönség terményeit akár bizományban, akár saját számlára átveszi. 2) A gazdálkodás céljaira szükséges árukat részint behozatal (import-üzlet), részint tömeges vásárlás útján beszerzi. 3) Erkölcsei és anyagi erejével hozzájárul, hogy a magyar föld jobban műveltesse és a többtermelés előmozdíttassék. Részt vesz a leszerelés munkájában, amennyiben az eladásra kerülő szerelvényeket és árukat, melyek a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem céljaira használhatók, az erre hivatott hatóságoktól át vagy megveszi és a gazdák közt értékesíti. 5) Oly iparvállalatok támogatása, melyek szorosan a mezőgazdasággal, ipar és kereskedelemmel összefüggnek. 6) Oly üzletágak felvétele, melyeket az igazgatóság célszerűnek és hasznosnak tart. Elnöke: *Hertelendy* Ferenc örökös főrendiházi tag, nagybirtokos. Igazgatósági tagok: *Bozsay* János, *Halastó*, *Löb* Ernő, ifj. *Barcza* László dr., *Scholtz* Károly, *Linter* Gyula, *Hitter* Lajos jószágfelügyelő, *Zalaszenti* gróf, *Eitner* Zsigmond, *Darnay* Béla, *Kaposvár*. Felügyelőbizottság: *Löb* Ignác, *Gombás* Endre, *Pető* Emil cégvezető, *Bpest*, *Fischer* Mór. A részvényitőke 1.000.000 K, melyből egyenlőre csak 500.000 korona lesz kibocsátva, mely jóval túl van jegyezve. Örvendünk ezen új vállalkozásnak és fényes jövőt jósolunk e vállalatnak, mert intézői tényezői garanciák annak vezetésére és további fejlesztésére.

— **A cérnauszora ellen.** Aligha volt cikk, mellyel a háboruban olyan felháborító uzsorakodás folyt volna, mint amilyen folyt a legutóbbi időben a cérnával. A cérna ára nem is száz, hanem már ezer százalékokkal volt drágább, mint békeidőben s ezek az árak a cérnakereskedelem következményeként olyan magasra rugattak, hogy elég volt utánuk nézni. A szabók és a háziasszonyok elkeseredetten panaszkodtak, hogy olyan cérnát, amelyért a békeidőben 16—20 fillért fizettek, ma 12—16 koronáért kell megvenni. Végre a kormány belátta, hogy ez így nem lehet tovább s most erélyes intézkedéssel utját vágta a további cérnauszorának. A most

megjelent kormányrendelet szerint a legdrágább cérna orsója 3 korona lesz. Minőségének és fonalhosszuságának az árak lefelé csökkennek és a legolcsóbb cérna orsója 35 fillér lesz. A cérnaárakat az üzletekben ki kell függeszteni. — Szóval, maximálási rendelet már van a cérnáról, csak cérna nem lesz. Mert a rendelet megjelenése után úgy el fog tűnni a föld színéről, hogy még hirmondója sem akad — maximális árért.

— **November 15-én lép életbe a Máv. új díjszabása.** Az államvasutak felemelt tarifája november 15-én lép életbe. November 14-ről 15-re forduló éjjelen, pont 12 órakor elvesztik érvényüket a régi vasúti jegyek és csak azokat lehet tovább használni, amelyek éjjel 11 órakor az utasok birtokában vannak. A Máv. egyelőre felhasználja a régi kéregjegyeket és ha a készlet elfogyott, kezdik meg az új jegyek kiadását. Addig pótljegyek kiadásával szedik be a felemelt díjakat. A Déli vasúton nem lesz díjemelés, mert ott már 1917. február elseje óta felemelt díjszabás van érvényben.

— **Összeírják a nőket a választójoggal kapcsolatban.** A belügyminiszter az ország valamennyi törvényhatóságához rendeletet intézett, hogy a választójogi törvény előkészítése érdekében jelentést tegyenek. Azért összeírják, hogy a törvényhatósági és községi hivatalokban, valamint intézetekben hány 24 évet betöltött s négy polgári vagy annak megfelelő iskolai képzettséggel bíró munkatérő van alkalmazva. Tehát a nők is helyet kapnak az alkotmányban, még talán korteskedni is fognak valami szemrevaló jelölt mellett.

— **Megdrágult a hus.** Sümeg az utóbbi hetekben azon szerencsés városok közé tartozott, ahol elmondhatják az emberek, hogy olcsó a hus. Sajnos, ma már vége ennek a kis örömlünknek. A múlt héten ugyanis váratlanul felemelték a hus árát és pedig a borjúhus árát 6 koronában, a marhahúst 7 koronában állapították meg.

— **Az új szeszadó.** Tudvalevő, hogy a kormány a szeszre adópótlékot vetett ki, amely literfokonként 14 koronát tesz ki. Egy liter rum és pálinka után tehát a szeszadó-pótlék 8 korona, egy liter likőr után 6 korona. Egyik másik kereskedő és vendéglős egész kis vagyont fizetett be pótlék címén. Természetes, hogy a kereskedők az új adót athárítják a közönségre s így egy kisüveg sósborszesz, ami a békeidőben 24 fillért volt, ma 2 korona 40 fillér. — Az eddigi számítások szerint a kormány a szeszadó-pótlékból többet fog bevenni, mint egy hadikölcsön jegyzés eredménye.

— **Soproni hadirokkant munkaközvetítő működése.** A hadirokkant munkaközvetítő hivatal még f. évi aug. hó 1-én megkezdte működését, eddig is több rokkant nyert már elhelyezést, a hivatal ügyforgalma egyre növekszik. A hadirokkant munkaközvetítő hivatal ezúton is kéri a kamara területén lévő vállalatokat, hogy minden munkaalkalmat telefonice (telefonszám 459) vagy írásban jelentsenek be annak a közléssel, hogy a szóbanlevő üres állás mennyi ideig tartatik

fenn rokkantak részére. Együttal közöljük azt is, hogy a MAV. igazgatósága a soproni hadirokkant munkaközvetítő körletébe tartozó azon rokkantak részére, kik elhelyezés és tárgyalás céljából lakó, vagy állandó tartózkodási helyükről a munkaközvetítőhöz és vissza utazni akarnak, egyszeri utazásra és 50 km-nél nagyobb távolságra, teljesen ingyenes III. osztályú menetjegyet ad. Állásba menő rokkantak részére pedig a fenti távolsági felvétel mellett félárú III. oszt. menetjegyet kapnak. Az erre vonatkozó kérvényeket a soproni hadirokkant munkaközvetítő irodához kell irányítani. (Sopron, Ötvös-utca 11. szám.)

— **A dió készletek zár alá vétele.** A közlelmzési miniszter rendeletet adott ki, amely szerint mindazok, akik diót, vagy dióbél nem saját háztartásukban való fogyasztás céljaira, hanem eladás vagy ipari felhasználás végett rakomány tartanak, kötelesek készleteiket az Országos zöldség és gyümölcs forgalmi r. t.-nak bejelenteni az 50 kilogrammot meghaladó készletet. A közlelmzési miniszter a bejelentett készletek zár alá vételét is elrendelte.

— **Készen kell tartani az igazolványokat.** Mivel a katonaszökevények miatt a polgári és katonaruhában utazó egyéneket az eddiginél szigorúbb vizsgálatnak vetik alá, a közönséget figyelmeztetik, hogy utazások alkalmával a katonai igazolványát mindenki vigye magával Ez annál szükségesebb, mert aki nem tudja igazolni magát, azt letartóztatják s rendkívüli sorozásra állítják.

Adakozzunk a hadbavonultak családtagjainak!

Felelés szerkesztő *Horvát Imre*. Szerkesztőtárs: *Németh Böske*. Laptul. kiadó: *Horvát Gábor*.

IKARUS,

Hermann Bang Mikael c. regénye nyomán készített fantasztikus dráma a mai előadás szenzációja, melynek főszerepét *Lilly Beck* és *Lars Hansson*, a svéd Nordisk gyár művészei alakítják. Szükségtelen a svéd Nordisk gyár által készített filmeket feldicsérni, mert közönségünk annak pazar kiállításáról, rendezéséről, színészek művészetéről már oly sokszor elismeréssel volt.

A gyermekéledés 2 felvonásos bohózat, valamint egy festői természetes kép: *Jég Jachtal a fjordokon*, egészíti ki a mai remek műsort.

Az estéli előadásra a jegyek java részben már elvételben elfogytak.

November 18-án:
Lehullt bilincsek.

Henny Porten a főszerepben.